

Nr 366

Av fröken Wetterström m. fl., om ändring av 2 § 1 mom. förordningen med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall.

Enligt förordningen med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall av den 6 juni 1952 äger fysisk person m. fl. åtnjuta avkortning av påförd statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt eller restitution av redan erlagd skatt eller båda dessa förmåner i förening. Avkortningen och restitutionen skall avse det belopp varmed påförd statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt samt allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel sammanlagt överstiger 80 % av den enligt förordningen om statlig inkomstskatt taxerade inkomsten ökad med det belopp varmed avdrag för allmänna skatter åtnjutits vid den ifrågavarande taxeringen (den s. k. 80 %-regeln). Avkortningen och restitutionen får dock aldrig inkräkta på de kommunala skatterna — allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel. Beträffande den statliga förmögenhetsskatten får denna aldrig nedbringas till lägre belopp än som motsvarar den skatt, som skall utgå på femtio procent av den skattepliktiga förmögenheten. På grund härav kan de sammanlagda skatterna stundom överstiga 80 %.

80 %-regeln infördes i vår skattelagstiftning 1947 såsom ett provisorium. Restitutionen och avkortningen begränsades då till högst så stort belopp som motsvarade den statliga inkomstskatten. Frågan upptogs sedan av 1949 års skatteutredning, som i sitt betänkande (SOU 1951:51, s. 247—250) framhöll, att enligt från länsstyrelserna insamlade uppgifter 80 %-spärren inte i samtliga fall medgav en begränsning till 80 % av inkomsten, vilket varit avsikten med spärren. Med hänsyn härtill förordade kommittén en utvidgning av rätten till restitution och avkortning till att omfatta även förmögenhetsskatten, varvid denna dock ej skulle få nedbringas till lägre belopp än som motsvarade skatten på 50 % av den skattepliktiga förmögenheten. Skatteutredningens förslag framlades i proposition nr 213/1952, varefter 1947 års provisoriska förordning ersattes med nuvarande förordning (SFS 1952:410).

Den av 1949 års skatteutredning företagna undersökningen syntes utvisa att den provisoriska spärregeln var otillräcklig i första hand för sådana skattskyldiga som haft tillgångar i fastigheter med en i förhållande därtill låg inkomst. Sedan denna undersökning gjordes har emellertid förekommit två allmänna fastighetstaxeringar, vilka haft till följd att för hela riket taxeringsvärdet för jordbruksfastigheter vid 1952 års allmänna fastighetstaxering höjts med 59 % och därefter vid 1957 års allmänna fastighetstaxering med ytterligare 61 %. Höjningen av värdet å den växande skogen har

varit betydligt högre. De nämnda höjningarna av taxeringsvärdena har medfört en höjning av förmögenhetsskatten av sådan omfattning, att det kan ifrågasättas om detta varit avsikten vid genomförandet av 1947 års skattebeslut. För jordbrukets och det enskilda skogsbrukets del framträder denna ökade skattebelastning särskilt betungande i nu rådande svåra ekonomiska läge. Någon officiell undersökning av angivna skattepåföljder har icke företagits. Däremot har ett antal jordägareföreningar låtit företaga en undersökning av hithörande slag enligt material, som insamlats från föreningarnas medlemmar. Denna undersökning har bl. a. avsett att visa verkningarna av de årliga inkomst- och förmögenhetsskatterna för större jordegendomar. Den var till en början avsedd att omfatta samtliga medlemmar. På grund av ofullständigheten i en del inkomna uppgifter måste den emellertid efter hand begränsas till ungefär en tredjedel av de tillfrågade. Antalet undersökta egendomar är sålunda icke synnerligen stort. På grund av att urvalet kommit att ske rent slumpvis torde utredningens resultat emellertid ha ett icke obetydligt värde.

Den företagna undersökningen baserar sig på uppgifter, som hämtats från 1956 års deklARATIONER avseende 24 enskilda egendomar och 20 fideikommissiegendomar. Med dessa uppgifter som grund har i utredningen förmögenhetsskatterna uträknats dels enligt 1956 års fastighetstaxeringsvärden, dels enligt de år 1957 höjda taxeringsvärdena. Den sammanlagda förmögenheten för berörda skattskyldiga utgjorde enligt 1956 års taxeringsvärde ca 151 milj. kr. Höjningen av taxeringsvärdena 1957 uppgick till ca 94,9 milj. kr. — motsvarande nära 63 % — varför förmögenheten härigenom skulle ha bringats upp till 245,9 milj. kr. De sammanlagt påförda förmögenhetsskatterna utgjorde enligt 1956 års taxeringsvärden 2 519 784 kr. och skulle med de förhöjda taxeringsvärdena ha uppgått till 4 221 260 kr., motsvarande en ökning med 1 701 476 kr. eller 68 %.

Vid utredningen har också undersökts storleken av den »effektiva» skatten, d. v. s. den skatt som verkligen utgår sedan hänsyn tagits till 80 %-regeln. I procent av inkomsten — taxerad inkomst jämte beloppet av avdragna allmänna skatter — har denna skatt fördelat sig på de skattskyldiga såsom följande sammanställning visar.

<i>Effektiva skatten i procent av inkomsten</i>	<i>Beräknad på grundval av</i>	
	<i>1956 års taxerings- värden</i>	<i>1957 års taxerings- värden</i>
Mer än 80 %	3	12
80 %	18	21
70—80 %	4	5
60—70 %	9	5
50—60 %	9	1
Under 50 %	1	0
	S:a 44	44

Sammanställningen visar, att 80 %-regeln haft betydelse för ej mindre än 21 — i det närmaste hälften — av de berörda egendomarna redan enligt 1956 års taxeringsvärden. För 3 av dessa har regeln ej haft tillräcklig effekt. De år 1957 genomförda höjningarna av taxeringsvärdena skulle emellertid starkt ha förskjutit procenttalen för den effektiva skatten uppåt. Blott beträffande 11 — motsvarande en fjärdedel — av egendomarna skulle skatten ha understigit 80 %, medan den för 12 egendomar hade uppgått till mer än 80 %.

Det torde framgå härav att en omprövning av gällande 80 %-spärr är befogad.

Av intresse är ytterligare den undersökning, som gjorts angående hur vederbörande skattskyldigas inkomster fördelar sig beträffande dels samtliga skattskyldiga dels sådana som berörts av 80 %-regeln. Resultatet härav framgår av följande sammanställning.

Inkomst kr.	Hela antalet egendomar	Det antal egendomar, för vilka 80 %-regeln är tillämplig	
		Enligt 1956 års taxeringsvärden	Enligt 1957 års taxeringsvärden
Mer än 200 000	8	7	8
100 000—200 000	11	7	7
75 000—100 000	4	2	4
50 000—75 000	11	2	7
25 000—50 000	7	1	4
Mindre än 25 000	3	2	3
Summa antal	44	21	33

Av dem som enligt 1956 års taxeringsvärden fått en effektiv skatt överstigande 80 % befinner sig två i inkomstskiktet 100 000—200 000 kr. med en effektiv skatt på resp. 85 och 86 % och en i skiktet 50 000—75 000 kr. (98 %). De 12 som på grundval av 1957 års taxeringsvärden skulle ha definitivt drabbats av mer än 80 % fördelar sig med 3 i skiktet över 200 000 kr. (89, 93 resp. 130 %), 5 i skiktet 100 000—200 000 kr. (87, 90, 92, 99 resp. 100 %), 1 i skiktet 50 000—75 000 kr. (144 %), i skiktet 25 000—50 000 kr. (101 %) samt 2 i skiktet under 25 000 kr. (131 resp. 134 %).

Enligt vår uppfattning måste årliga skattter av den storlek som här angivits betraktas såsom helt orimliga. Särskilt gäller detta de här ovan sist berörda inkomstgrupperna. Höjningen av fastighetstaxeringsvärdena har som synes medfört höjningar av förmögenhetsskatten i sådan omfattning att detta knappast kan ha varit avsikten vid skattebestämmelsernas utformande. Det synes därför nödvändigt att för de jordbrukets och skogsbrukets utövare som befinner sig i dessa inkomstlägen högst betydligt mildra verkningarna av den förhöjda förmögenhetsskatten till följd av de ökade fastighetstaxeringsvärdena. Andra grupper i samhället torde knappast ha

drabbats av en motsvarande skattebelastning, varför även rättviseskäl synes oss tala för en modifikation av bestämmelserna.

Vad som i första hand synes nödvändigt för att få en rimligare ordning i förevarande avseende är att den utökning av reduktionsmöjligheterna genom avkortning eller restitution som påbörjades 1952 nu fortsättes. För vår del förordar vi en bestämmelse innebärande att begränsningen av huvudregelns verkningar icke skall sträcka sig längre än att de kommunala skatterna alltid lämnas intakta.

För skattskyldiga med icke alltför betydande inkomster synes oss emellertid en gräns på 80 % vara alldeles för hög, helst som det ju här icke är fråga om enbart en marginalskattesats i ett visst progressionsstadium utan om en skattesats som träffar inkomsten i dess helhet. Vi vill föreslå, att procenttalet bibehålles vid 80 för inkomster överstigande 100 000 kr. men sänkes för inkomster därunder, nämligen till 60 för inkomster å högst 50 000 kr. och till 70 för inkomster överstigande 50 000 men ej 100 000 kr.

En ändring av 80 %-regeln på sätt vi här föreslagit skulle i någon mån öka det tekniska arbetet för avkortningens och restitutionens uträknande. Eftersom emellertid avkortning respektive restitution blott kan komma i fråga efter ansökan och då det för varje länsstyrelse icke kan röra sig om något större antal sådana ansökningar, anser vi att denna arbetsökning ej bör utgöra ett hinder för förslagets genomförande.

Under åberopande av det anförda hemställer vi, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag
till

Förordning angående ändring av 2 § 1. mom. förordningen den 6 juni 1952 med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall (nr 410).

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom. förordningen den 6 juni 1952 med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall (nr 410) skall erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

1. mom. Avkortning av påförd skatt och restitution av erlagd skatt enligt denna förordning skola avse det belopp, varmed den skattskyldige på grund av taxering för visst taxeringsår påförd statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt samt allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel sammanlagt överstiga summan av

60 procent av inkomstbelopp å högst 50 000 kr.,	
70 » » » »	överstigande 50 000 men ej 100 000 kr. samt
80 » » » »	100 000 kr.,

varvid med inkomstbelopp avses den för den skattskyldige under taxerings-

året enligt förordningen om statlig inkomstskatt taxerade inkomsten ökad med det belopp, varmed avdrag för allmänna skatter jämlikt 4 § sistnämnda förordning må hava vid taxeringen medgivits. Avkortningen och restitutionen må dock tillhopa icke överstiga sammanlagda beloppet av den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten.

Vid fastställande — — — beräknat belopp.

Vid beräkning — — — hela krontal.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960, dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1960 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1960 eller tidigare år.

Stockholm den 27 januari 1959

Karin Wetterström

Olof Hammar

Carl Eric Hedin

Henry Brandt

Emil Elmwall

Ragnhild Sandström

Folke Björkman